BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Jaunimo g. 2, 59206 Birštonas, tel. (8 319) 56 833, faks. (8 319) 65 555, el. p. kontrole@birstonas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188644330

AUDITO ATASKAITA SAVIVALDYBĖS TURTO, PERDUOTO VALDYTI KITIEMS SUBJEKTAMS PANAUDOS TEISE, VALDYMO IR NAUDOJIMO VERTINIMAS

2019 m. kovo 14 d. Nr.3-2
Birštonas

Auditas atliktas vykdant
Birštono savivaldybės kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 23 d. pavedimą Nr. 2-9

Auditą atliko: savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė
vyriausioji specialistė Danutė Levanauskaitė

Auditas pradėtas 2018-11-25 ir baigtas 2019-03-14

Su audito ataskaita galima susipažinti Birštono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birstonas.lt (Struktūra ir kontaktai – Kontrolės ir audito tarnyba).

TURINYS

ĮŽANGA **3**
AUDITO REZULTATAI **4**
1. Teisinis reglamentavimas 4
2. Subjektų, atitikimo panaudos gavėjams, kriterijų vertinimas 5
3. Panaudos gavėjų vykdomų įsipareigojimų vertinimas 6
4. Panaudos sutarčių tikslinimo (atnaujinimo) vertinimas 8
5. Panaudos sutarčių terminų galiojimų vertinimas 8
6. Turto, gauto (perduoto) pagal panaudos sutartis inventorizacijos vertinimas 9
7. Turto, perduoto pagal panaudos sutartis, rezultatyvaus panaudojimo ir ir valdymo kontrolės vertinimas 10
REKOMENDACIJOS **12**
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS **13**
PRIEDAI **15**

ĮŽANGA

Savivaldybės įgyvendina vieną iš savarankiškų savivaldybės funkcijų, nustatytų Vietos savivaldos įstatyme[1] - savivaldybei nuosavybės teise priklausančios turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo. Savivaldybė pati valdo, naudoja ir disponuoja jai nuosavybės teise priklausančiu turtu.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas[2] numato, kad valstybės ir savivaldybės turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo turi būti disponuojama vadovaujantis šiais principais:

- visuomeninės naudos – turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo rūpestingai, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą;
- efektyvumo – sprendimais, susijusiais su šio turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei;
- racionalumo – turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas;
- viešosios teisės – sandoriai dėl šio turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės turto valdymą ir naudojimą organizuoja ir kontroliuoja Savivaldybės administracija, šio audito metu ir siekta įvertinti jos veiklą panaudos teise perduoto turto valdymo srityje - ekonomiškumo ir efektyvumo bei racionalaus naudojimo aspektais.

Auditas atliktas vykdant Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m., 2019 m. veiklos planus ir savivaldybės kontrolierės 2018 m. lapkričio 23 d. pavedimą Nr. 2-9.

Audito tikslas – įvertinti, ar Birštono savivaldybės administracija užtikrina efektyvų ir racionalų Birštono savivaldybės turto perduoto valdyti kitiems subjektams panaudos teise, valdymą ir naudojimą, ar užtikrina minėto turto priežiūros kontrolę.

Audituojamas subjektas – Birštono savivaldybės administracija – institucija valdanti turtą ir atsakinga už Birštono savivaldybės tarybos sprendimų ir sutarčių, dėl turto perdavimo panaudos pagrindais, parengimą, įgyvendinimą ir kontrolę.

Audituojamas laikotarpis – 2018 metai. Analizuojant nustatytas klaidas, tendencijas ir pokyčius panaudoti ankstesnių metų duomenys.

Audito metu vertinome:

- ar savivaldybės tarybos priimti sprendimai, administracijos direktoriaus įsakymai, dėl turto perdavimo pagal panaudos sutartį, atitinka teisės aktų reikalavimus;
- ar panaudos gavėjai atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme[3] nurodytus subjektus, kuriems savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais;
- kaip (ar) vertinama, ar subjektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 3 d. nustatytus kriterijus;
- ar laikomasi įstatyme nustatyto reikalavimo ir prieš sudarant panaudos sutartį, panaudos gavėjas pateikia rašytinį įsipareigojimą, kad yra pajėgus vykdyti panaudos sutartyje numatytas sąlygas[4];
- ar sudarytose panaudos sutartyse nurodytos visos privalomos sąlygos, kurios turi būti įrašytos į panaudos sutartį, ir ar gavėjai vykdo įsipareigojimus, numatytus panaudos sutartyse;
- kaip vykdoma panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacija;

---

[1] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 6 str. 3 p.

[2] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 9 str.

[3] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 14 str. 1 d.

[4] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 14 str. 4 d.

- kaip vykdoma turto, perduoto pagal panaudos sutartis, rezultatyvaus panaudojimo ir valdymo kontrolė.

Siekiant tiksliau įvertinti kaip vykdoma panaudos sutarčių kontrolė buvo vykdyti pokalbiai su atsakingais darbuotojais.

Atlikdami auditą, darėme prielaidą, kad visi patikrinimui pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai. Audito metu nustatyti dalykai gali turėti įtakos vertinant biudžeto lėšų ir turto valdymo, disponavimo juo teisėtumą bei Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenų teisingumą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS). Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (15 psl.).

Savivaldybės turto, perduoto valdyti kitiems subjektams panaudos teise, valdymo ir naudojimo vertinimo veiklos audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Birštono savivaldybės administracijai, antras – Birštono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai. Savivaldybės turto, perduoto valdyti kitiems subjektams panaudos teise, valdymo ir naudojimo vertinimo veiklos audito ataskaitos kopijos teikiamos – Birštono savivaldybės Merui, Birštono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

AUDITO REZULTATAI

1. Teisinis reglamentavimas

Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarka nustatyta įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose ir Savivaldybės tarybos sprendimuose. Savivaldybei priklausantį turtą kitos savivaldybės institucijos, įstaigos, organizacijos ir įmonės valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise Biudžetinių įstaigų, Valstybės ir savivaldybės įmonių, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ir kitų įstatymų bei savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka[5].

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas[6] reglamentuoja:

- 12 str. savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto savininko funkcijas, remdamasi įstatymais, įgyvendina savivaldybės taryba.
- 14 str. 4 d. sprendimą dėl savivaldybės turto perdavimo pagal panaudos sutartį 14 str. 1 d. nurodytiems subjektams priima savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija. Valstybės ir savivaldybių ilgalaikis materialusis turtas 14 str. 1 d. 4–8 p. nurodytiems subjektams gali būti perduotas panaudos teise ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui, jeigu įstatymai nenustato kitaip. Sprendime turi būti nurodytas panaudos sutarties terminas ir turto panaudojimo paskirtis, taip pat gali būti nurodytos kitos panaudos sąlygos. Šios sąlygos privalo būti įrašytos į panaudos sutartį.

Vietos savivaldos įstatymo[7] 16 str. 2 d. 26 p. reglamentuojama, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra sprendimų dėl disponavimo savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu turtu priėmimas, šio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos taisyklių nustatymas, išskyrus atvejus, kai tvarka yra nustatyta įstatymuose ar jų pagrindu priimtuose kituose teisės aktuose.

Birštono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, patvirtino:

---

[5] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 48 str. 1 ir 3 d.

[6] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

[7] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais)

- Birštono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašą[8] (toliau – Turto aprašas). Turto aprašo 20 p. reglamentuojama, kad savivaldybės ir valstybės turtas, Savivaldybės valdomas patikėjimo teise, perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti laikantis teisės aktais nustatytų nuostatų pagal atskirus Tarybos sprendimus ir vadovaujantis atskiru Tarybos sprendimu patvirtintu panaudos tvarkos aprašu.

- Birštono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos apraše[9] (toliau – Panaudos Aprašas), kuris galiojo iki 2018 m. gegužės 4 d., 7 p. reglamentuojama, kad sprendimą dėl Turto perdavimo panaudos pagrindais priima Birštono savivaldybės taryba. Panaudos Apraše, kuris įsigaliojo nuo 2018 m. gegužės 4 d.[10], 7 p. reglamentuojama, kad sprendimus dėl savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais, panaudos sutarties termino pratęsimo ar panaudos sutarties nutraukimo prieš terminą Birštono savivaldybės administracijos direktorius įsakymu priima Panaudos Aprašo 4.1 p. nurodytiems subjektams. Birštono savivaldybės taryba priima sprendimus Panaudos Aprašo 4.2 – 4.8 p. nurodytiems subjektams.

2. Subjektų, atitikimo panaudos gavėjams, kriterijų vertinimas

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės turtas panaudos pagrindais perduotas subjektui, kurio teisinė forma neatitinka teisės aktų reikalavimų. Birštono savivaldybės tarybos sprendimu[11] 2014 m. rugsėjo 30 d. pasirašyta savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. (11.18)-IS-262 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo UAB „Birštono šiluma“ dėl perduodamų šilumos tinklų ir paduodamųjų ir grąžinamųjų linijų termofikacinio vandens tinklų 5 metų laikotarpiui.

Birštono savivaldybės taryba priimdama 2014 m. rugsėjo 5 d. sprendimą[12] perduoti UAB „Birštono šilumai“ pagal panaudos sutartį 5 metams Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį ilgalaikį materialųjį turtą (šilumos tinklus, paduodamosios ir grįžtamosios linijų termofikacinio vandens tinklus) nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo[13] 14 str. nuostatomis. Minėto įstatymo 14 str. 1 d. reglamentuojama, kad valstybės ir savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis valstybines ar savivaldybių funkcijas įgyvendinantiems subjektams:

1) biudžetinėms įstaigoms;

2) viešosioms įstaigoms, kai bent vienas iš jų dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, kurioms atstovauja valstybės ar savivaldybės institucija, taip pat viešosioms įstaigoms – mokykloms ir viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą muziejų sistemoje;

3) socialinės įmonės statusą turintiems juridiniams asmenims;

4) asociacijoms (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais);

5) politinėms partijoms;

6) Juridinių asmenų registre registruotiems profesinių sąjungų susivienijimams (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais);

7) labdaros ir paramos fondams (tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais);

8) kitiems subjektams, jeigu tai nustatyta įstatymuose, tarptautinėse sutartyse ar tarptautiniuose susitarimuose.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 3 d. reglamentuojama, kad valstybės ir savivaldybių turtas šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams (išskyrus 1 ir 8 punktuose nurodytus subjektus) gali būti

---

[8] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 6 d. sprendimas Nr. TS-15 (su vėlesniais pakeitimais)
[9] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 29 d. sprendimas Nr. TS-108 (su vėlesniais pakeitimais)
[10] Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50
[11] Birštono savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 5 d. sprendimas Nr. TS-116
[12] Birštono savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 5 d. sprendimas Nr. TS-116
[13] valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis, jeigu subjektai atitinka šiuos kriterijus:

1) labdaros ir paramos fondas, asociacija, profesinių sąjungų susivienijimas ir jį sudarančios profesinės sąjungos ar politinė partija neturi nuosavybės teise priklausančio ar panaudos pagrindais perduoto laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto savivaldybėje, kurioje prašoma panaudos pagrindais suteikti nekilnojamąjį turtą;

2) subjektas pagrindžia, kad panaudos pagrindais prašomas suteikti turtas reikalingas jo vykdomai veiklai, dėl kurios turtas galėtų būti perduotas, ir jo naudojimo paskirtis atitinka subjekto veiklos sritis ir tikslus, nustatytus jo steigimo dokumentuose;

3) subjektas pagrindžia, kad jo veiklos rezultatai užtikrina naudą visuomenei ar jos daliai.

UAB „Birštono šiluma“ neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo[14] 14 str. 3 d. išskirtų kriterijų, dėl to turtas pagal panaudos sutartį negalėjo būti perduotas.

3. Panaudos gavėjų vykdomų įsipareigojimų vertinimas

2018 metais Birštono savivaldybės tarybos sprendimais buvo sudarytos 3 naujos panaudos sutartys, iš kurių viena panaudos sutartis buvo pratęsta dar vieneriems metams; 2 panaudos sutartys pratęstos dar 10 metų. 2018 metais Birštono savivaldybės administracijos direktorius įsakymu sudarė vieną panaudos sutartį.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme[15] reglamentuojama:

1) 14 str. 4 d. „prieš sudarydamas panaudos sutartį panaudos gavėjas turi pateikti rašytinį įsipareigojimą panaudos sutartyje numatytomis sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti. Savivaldybės tarybos įgaliota institucija sprendimus priima savivaldybės tarybos nustatyta tvarka. Valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartį su panaudos subjektais sudaro valstybės ar savivaldybės turto valdytojas.“

Birštono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos apraše[16] nurodyta, kad turto valdytojas, prieš sudarydamas turto panaudos sutartį, turi gauti panaudos gavėjo rašytinį įsipareigojimą panaudos sutartyje numatytomis sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ar kito statinio kapitaliniam remontui bei kito materialiojo turto remontui atlikti.

Audito metu nustatyta, kad Birštono savivaldybės administracija nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme[17] ir Panaudos apraše nustatytų reikalavimų: Savivaldybės administracija 2018 metais sudarė panaudos sutartį su Birštono vaikų lopšeliu – darželiu „Vyturėlis“, pratęsė panaudos sutartį su Nemajūnų bendruomene Santalka, negavusi rašytinių panaudos gavėjų įsipareigojimų.

2) 14 str. 5 p. „valstybės ar savivaldybės turto panaudos sutartyje turi būti nustatyta pagal panaudos sutartį perduodamo turto naudojimo paskirtis, panaudos gavėjo pareiga savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ir statinio kapitalinį remontą, kito ilgalaikio materialiojo turto remontą, apmokėti visas turto išlaikymo išlaidas, apdrausti gaunamą ilgalaikį materialųjį turtą ir kitos Civiliniame kodekse nustatytos panaudos sąlygos. Panaudos davėjas privalo nutraukti panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo veiklos, dėl kurios buvo perduotas valstybės ar

---

[14] valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

[15] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais) 14 str. 4 d.

[16] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 29 d. sprendimas Nr. TS-108 (su vėlesniais pakeitimais, galiojęs iki 2018-04-30); Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50 (įsigaliojęs nuo 2018-04-30)

[17] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

savivaldybės turtas, arba šį turtą naudoja ne pagal paskirtį. Panaudos davėjas gali nutraukti panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo įsipareigojimų savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto remontą. Panaudos gavėjui, pagerinusiam pagal panaudos sutartį perduotą turtą, už pagerinimą neatlyginama".

Audito metu nustatyta, kad Birštono savivaldybės tarybos sprendimu[18] 2016 m. spalio 31 d. sudaryta panaudos sutartis Nr. (11.18)-IS-294 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centro dėl ilgalaikio ir trumpalaikio turto perdavimo. Pagal minėtą panaudos sutartį panaudos gavėjui yra perduotas „Medicinos punkto 24,87 kv. m bendro ploto patalpos I-II, I-13 ir I -14 Birštono sav., Birštono vs., Birštono g. 14, iš unikalaus numerio - 1200-0001-7015". Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2018 m. balandžio 18 d. audito ataskaitoje Nr. 3-3 teikė pastebėjimą, kad panaudos gavėjas VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centras 2017 metais savo veikloje „nenaudojo Birštono savivaldybei nuosavybės teise priklausančių patalpų – Birštono vienkiemio medicinos punkto, esančio adresu Birštono g. 14, Birštono vs. Tačiau Įstaiga nenaudojamų patalpų negrąžino Birštono savivaldybei." Birštono savivaldybės administracijos direktoriui buvo pateikta rekomendacija „inicijuoti panaudos sutarties nutraukimą su Įstaiga dėl Birštono vienkiemio medicinos punkto nenaudojamų patalpų". Birštono savivaldybės administracija 2018 m. balandžio 17 d. raštu Nr. (6.8)-SR-0513 nurodė, kad panaudos sutartis nebus nutraukta, gyventojų prašymu medicinos punkto veiklą nuspręsta atnaujinti artimiausiu metu, rekomendacijos įgyvendinimo terminas buvo iki 2018-09-30. Audito metu nustatyta, kad minėta rekomendacija neįgyvendinta. Minėtos patalpose - Birštono vienkiemio medicinos punkte 2018 metais veikla nebuvo vykdoma.

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės adminisracija nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo[19] 14 str. 5 p. nuostata - panaudos davėjas privalo nutraukti panaudos sutartį, jeigu panaudos gavėjas nevykdo veiklos, veikla nebuvo vykdoma ir 2018 m., tačiau panaudos sutartis nebuvo nutraukta.

3) 14 str. 9 d. nurodyta, kad „valstybės ar savivaldybės turto panaudos gavėjas panaudos sutarties galiojimo laikotarpiu ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo kiekvienų kalendorinių metų pabaigos teikia šio turto valdytojui ataskaitą, kurioje nurodoma kaip yra naudojamas panaudos pagrindais perduotas ilgalaikis materialusis turtas, kokią veiklą vykdo panaudos gavėjas, ar panaudos gavėjas vykdo įsipareigojimus savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto remontą, ar vykdomos kitos panaudos sutarties sąlygos."

Birštono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti tvarkos aprašas, atnaujintas ir patvirtintas Birštono savivaldybės tarybos sprendimu[20] tik 2018-04-30.

Audito metu nustatyta, kad panaudos gavėjai nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo[21] 14 str. 9 d. nuostata – neteikė turto valdytojui ataskaitos (Savivaldybės adminstracijai), kurioje nurodoma kaip yra naudojamas panaudos pagrindais perduotas ilgalaikis materialusis turtas, kokią veiklą vykdo panaudos gavėjas, ar panaudos gavėjas vykdo įsipareigojimus savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto einamąjį ar statinio kapitalinį remontą arba kito ilgalaikio materialiojo turto remontą, ar vykdomos kitos panaudos sutarties sąlygos. Panaudos gavėjai privalėjo pateikti turto valdytojui ataskaitą, tačiau šios ataskaitos už 2016, 2017 metus nebuvo pateiktos.

Peržiūrėjus 2018 metais sudarytas naujas (pratęstas) panaudos sutartis, nustatyta, kad visose panaudos sutartyse nurodyta:

---

[18] Birštono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. sprendimas Nr. TS-138 (su vėlesniais pakeitimais)

[19] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

[20] Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50

[21] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (2016-10-11 įstatymo XII-2678 pakeitimas, įsigaliojo 2016 m. spalio 21 d.) 14 str. 9 d.

- perduodamo turto naudojimo paskirtis.

- numatoma panaudos gavėjo pareiga savo lėšomis atlikti nekilnojamojo daikto ir kito turto einamąjį ir statinio kapitalinį remontą.

- savo lėšomis per nustatytą terminą nuo sutarties pasirašymo dienos apdrausti visam sutarties galiojimo laikui gaunamą daiktą panaudos davėjo naudai nuo žalos, kuri gali būti padaryta dėl ugnies, vandens, gamtos jėgų, vagysčių ir kitų draudiminių įvykių.

Audito metu nustatyta, kad nors aukščiau minėti teisės aktai ir numatė panaudos gavėjų pareigą apdrausti visam sutarties galiojimo laikui gautą panaudos pagrindais Savivaldybės turtą, Savivaldybės administracija kontrolės, ar šį įsipareigojimą vykdo panaudos gavėjai, nevykdė.

Audito metu buvo kreiptasi į kai kuriuos Savivaldybės turto panaudos gavėjus ir prašoma pateikti informaciją, ar panaudos pagrindais valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas yra draustas. Nustatyta tokių panaudos gavėjų, kurie Savivaldybės turto nedraudžia arba draudžia ne visam sutarties galiojimo laikotarpiui, arba turtą apdraudė vėliau negu numatyta panaudos sutartyje.

2018 m du panaudos gavėjai buvo apdraudę gautą turtą, tačiau gautas turtas apdraustas vėliau nei buvo nustatytas terminas panaudos sutartyje. Birštono jaunimo klubas nuo 2018-12-22 apdraudė gautą turtą pagal panaudos sutartį, tačiau apdraudė ne visam panaudos sutarties galiojimo laikotarpiui (apdraudė iki 2019-12-21, panaudos sutarties galiojimo laikotarpis iki 2019-12-31).

- savo lėšomis per nustatytą terminą nuo sutarties pasirašymo dienos įstatymų nustatyta tvarka įregistruoti sutartį Nekilnojamojo turto registre.

Audito metu nustatyta, kad ne visos naujai sudarytos (pratęstos) panaudos sutartys yra įregistruotos Nekilnojamojo turto registre, pavėluotai įregistruotos. Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. TS-27 pratęsta 2008 m. kovo 17 d. pasirašyta panaudos sutartis Nr. IS-73/P8-2 su Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos 10 metų, tačiau panaudos sutarties pratęsimas VĮ Nekilnojamojo turto registre nebuvo įregistruotas.

- mokėti mokesčius už perduotų negyvenamųjų patalpų eksploatavimą, komunalines ir ryšių paslaugas, šilumos bei elektros energiją, pastatų priežiūrą.

4. Panaudos sutarčių tikslinimo (atnaujinimo) vertinimas

Audito metu nustatyta, kad Birštono savivaldybės tarybos sprendimu[22] 2015 m. liepos 27 d. pasirašyta Birštono savivaldybės materialiojo turto panaudos sutartis Nr. (11.18.)-IS-170 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centro dėl „Vaistinės patalpų“ perdavimo, esančių Jaunimo g. 8, Birštone. Sutarties 1 p. nurodyta įsigijimo vertė 96712,52 Eur. Audito metu nustatyta, kad 2016 metais buvo baigti „Vaistinės patalpos“ statybos darbai ir minėtų patalpų įsigijimo vertė padidinta 131556,10 Eur[23]. Tačiau Birštono savivaldybės tarybos sprendimu nebuvo patikslinta perduotos „Vaistinės patalpų“ įsigijimo vertė.

5. Panaudos sutarčių terminų galiojimų vertinimas

Civilinio kodekso 6.629 str. 2 p. nurodyta, kad „neatlygintinio naudojimosi daiktu sutarčiai atitinkamai taikomos šio kodekso 6.477 straipsnio 2 ir 3 dalių, 6.478, 6.479, 6.481, 6.489 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 6.501 straipsnio nuostatos“, kuriose reglamentuojama, kad panaudos sutartis gali būti terminuota arba neterminuota, tačiau visais atvejais sutarties terminas negali būti ilgesnis kaip vienas šimtas metų. Panaudos sutarties terminas nustatomas šalių susitarimu. Jeigu sutarties terminas joje nenustatytas, tai laikoma, kad panaudos sutartis neterminuota. Jeigu pasibaigus sutarties terminui panaudos gavėjas daugiau kaip dešimt dienų toliau naudojasi daiktu ir panaudos davėjas tam nepriešterauja, tai laikoma, kad sutartis tapo neterminuota.

---

[22] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 3 d. sprendimas Nr. TS-146

[23] Pažyma apie statinio statybos darbų vertę 2016 m. rugpjūčio 1 d. Nr. (28.16.)-SRŪ-173

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo[24] 14 str. 4 p. reglamentuojama, kad „sprendime turi būti nurodytas panaudos sutarties terminas“. Audito metu nustatyta, kad:

- 2007 m. rugpjūčio 20 d. pasirašyta valstybės turto panaudos sutartis Nr. IS-123 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo Birštono gimnazijos dėl perduodamo ilgalaikio materialiojo turto. Sutarties 2 p. nurodyta, kad „panaudos davėjas perduoda turtą panaudos gavėjui neterminuotam laikui“. Inventorizacijos metu (2018-11-26) nustatyta, kad pagal minėtą panaudos sutartį gautas „Nešiojamas kompiuteris Vector NK 01“ yra sugedęs ir įstaigos veikloje nenaudojamas.
- 2007 m. rugsėjo 13 d. pasirašyta valstybės turto panaudos sutartis Nr. IS-126123 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo Birštono viešosios bibliotekos dėl perduodamo ilgalaikio materialiojo turto. Sutarties 2 p. nurodyta, kad „panaudos davėjas perduoda turtą panaudos gavėjui neterminuotam laikui“.
- 2009 m. gruodžio 10 d. pasirašyta savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. IS-276 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo Birštono vietos veiklos grupės dėl negyvenamųjų patalpų perdavimo. Sutarties 2 p. nurodyta, kad „panaudos davėjas perduoda turtą Panaudos gavėjui iki 2015 m. rugpjūčio 15 d. – projekto „Birštono savivaldybės vietos plėtros strategija iki 2013 m.“ pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007 – 2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimo laikotarpiui“. Sutarties galiojimo terminas iki 2015 m. rugpjūčio 15 d. Audito metu Birštono savivaldybės administracija nepateikė jokių dokumentų dėl panaudos sutarties sudarymo (pratęsimo).
- 2013 m. rugpjūčio 29 d. pasirašyta Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. (11.18.)-IS-262 tarp panaudos davėjo Birštono savivaldybės ir panaudos gavėjo Birštono kultūros centro dėl viešųjų pramoginių renginių pastato, esančio Birštone, B. Sruogos g. 2, patalpų naudojimo. Sutarties 2 p. nurodyta, kad „panaudos davėjas perduoda Turtą Panaudos gavėjui penkeriems metams, skaičiuojant laikotarpį nuo šios sutarties pasirašymo dienos“. Sutarties galiojimo terminas iki 2018 m. rugpjūčio 29 d. Birštono kultūros centras 2018-10-02 raštu Nr. R-7 „Dėl savivaldybės turto panaudos sutarties“ kreipėsi į Birštono savivaldybės administraciją dėl minėtos panaudos sutarties pratęsimo. Birštono savivaldybės administracija 2018-10-17 raštu Nr. (6.8.)-SR-1299 „Dėl patalpų pastate Birštone, B. Sruogos g. 2, panaudos“ nurodė, kad vadovaujantis Birštono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo[25] 4.1, 6, 9 ir 12 p. turi pateikti atitinkamus dokumentus dėl panaudos sutarties pratęsimo. Birštono kultūros centras gautame rašte nurodytų dokumentų nepateikė. Panaudos sutartis nebuvo pratęsta, tačiau nebuvo nutraukta.

Savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašas[26] nenumato savivaldybės turto neterminuoto perdavimo panaudos pagrindais.

6. Turto, gauto (perduoto) pagal panaudos sutartis inventorizacijos vertinimas

Inventorizacija – turto ir įsipareigojimų patikrinimas ir faktiškai rastų jų likučių palyginimas su buhalterinės apskaitos duomenimis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Inventorizacijos taisyklėse[27] (toliau – Inventorizacijos taisyklės) numatyta, kad kartu su materialiuoju turtu inventorizuojamas ir pagal panaudos sutartis naudojamas ilgalaikis materialusis turtas. Tokio turto inventorizavimo aprašai

---

[24] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

[25] Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50

[26] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 29 d. sprendimas Nr. TS-108 (su vėlesniais pakeitimais, galiojęs iki 2018 m. gegužės 4 d.); Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50 (įsigaliojęs nuo 2018 m. gegužės 4 d.)

[27] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

sudaromi pagal kiekvieną savininką, ir juose nurodomas panaudos pabaigos laikas. Inventorizuojant įmonei nepriklausantį, bet joje esantį materialųjį turtą (naudojamą pagal panaudos sutartis) pagal kiekvieną turto savininką surašomi trys inventorizavimo aprašų egzemplioriai, kurių kiekvieną pasirašo visi inventorizacijos komisijos nariai ir atsakingi asmenys. Vienas inventorizavimo aprašo egzempliorius atiduodamas (išsiunčiamas) turto savininkui.

Inventorizacijos taisyklėse numatyta, kad buhalterinę apskaitą tvarkantis asmuo gautus inventorizavimo aprašus patikrina: ar juose nurodyti visi privalomieji ir papildomi rekvizitai, ar teisingai apskaičiuotos sumos.

Audito metu vertinome, kaip buvo vykdoma panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacija 2018 metais, ar panaudos gavėjai, atlikdami inventorizaciją, laikėsi Inventorizacijos taisyklių[28], ar savivaldybės administracija kontroliavo, kad visi panaudos gavėjai pateiktų panaudos pagrindais valdomo turto inventorizavimo aprašus.

Peržiūrėjus 2018 metais atliktos panaudos pagrindais perduoto turto inventorizacijos duomenis, nustatyta, kad nekilnojamojo turto inventorizavimo aprašuose ne visada nurodomas pastato unikalus numeris, patalpų indeksai, plotas ir panaudos pabaigos laikas.

7. Turto, perduoto pagal panaudos sutartis, rezultatyvaus panaudojimo ir ir valdymo kontrolės vertinimas

Vidaus kontrolė yra audituojamo subjekto „vadovo sukurta visų kontrolės rūšių sistema, kurios dėka siekiama užtikrinti viešojo juridinio asmens veikos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, <...> turto apsaugą, <...> sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visa tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą“[29]. Jos pagrindinis tikslas užtikrinti, kad Savivaldybės turtas būtų apsaugotas nuo „iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ar kitų neteisėtų veikų“[30]. Be to, vadovas, atsižvelgdamas į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą bei jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, privalo nustatyti vidaus kontrolės procedūras[31].

Savivaldybės administracija „organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą“[32]. Administracijos direktorius įsakymu yra pavedęs vykdyti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, apskaitą ir tvarkymą Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriui[33].

Atliekant auditą buvo tiriama vidaus kontrolė panaudos teise perduoto turto valdymo srityje. Panaudos Apraše[34], kuris galiojo iki 2018 m. gegužės 4 d., 17 p. reglamentuojama, kad panaudos sutarčių vykdymą kontroliuoja Ūkio, turto ir kaimo plėtos skyrius. Panaudos Apraše, kuris įsigaliojo nuo 2018 m. gegužės 4 d.[35], 18 p. reglamentuojama, kad turto valdytojas privalo kontroliuoti, ar panaudos gavėjas naudoja turtą pagal paskirtį, ar verčiasi veikla, dėl kurios buvo perduotas turtas, ar vykdo visas turto panaudos sutartyje nustatytas sąlygas, ar panaudos gavėjui, turinčiam socialinės įmonės statusą, šis statusas nepanaikintas; 25 p. Panaudos Aprašo nuostatų vykdymą kontroliuoja Birštono savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitomo turto - Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyrius; kito turto valdytojų buhalterijose apskaitomo turto – turto valdytojai.

---

[28] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

[29] Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 (su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 7 d.

[30] Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 1 d. 2 p.

[31] Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 3 d.

[32] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d. 3 p.

[33] Birštono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. AV-259 patvirtintų Birštono savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus nuostatų 8.2 p.

[34] Birštono savivaldybės tarybos 2015 m. gegužės 29 d. sprendimas Nr. TS-108 (su vėlesniais pakeitimais)

[35] Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50

Birštono savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus[36] (toliau – Skyrius) nuostatų 8.2. punkte nurodytas uždavinys – vykdyti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, apskaitą ir tvarkymą.

Skyrius ir specialistai, įgyvendindami pavestus uždavinius, turto panaudos srityje atlieka šias funkcijas:

- vykdo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir valstybės turto, valdomo patikėjimo teise, apskaitą, naudojimą, priežiūrą ir apsaugą;
- atlieka turto naudojimo analizę, teikia pasiūlymus dėl nekilnojamojo turto ar jo dalių bei kito turto panaudojimo tikslingumo;
- rengia dokumentus dėl nekilnojamojo turto nurašymo, ruošia pasiūlymus dėl jo remonto, pardavimo viešuose aukcionuose, nuomos ir panaudos bei akcijų pardavimo;
- kontroliuoja kaip laikomasi viešuose aukcionuose parduoto nekilnojamojo turto ir akcijų pardavimo sandorių, nekilnojamojo turto nuomos ir panaudos sutarčių nuostatų;
- rengia dokumentus Savivaldybės tarybai ir Administracijos direktoriui ūkio, turto valdymo ir objektų statybos bei remonto klausimais;
- rengia dokumentus dėl nekilnojamojo ir kilnojamojo turto suteikimo patikėjimo teise, pagal nuomos ar panaudos sutartis;
- rengia dokumentus dėl nuomos ir panaudos sutarčių atnaujinimo ir pakeitimo bei nutraukimo;
- rengia dokumentus dėl nekilnojamojo ir kilnojamojo turto perėmimo Savivaldybės nuosavybėn valdyti patikėjimo teise ar panaudos pagrindais;
- vykdo Savivaldybės turto ir valstybės turto nekilnojamojo turto, valdomo patikėjimo teise ir panaudos pagrindais, apskaitą, naudojant kompiuterinę programą;
- kontroliuoja kaip juridiniai ir fiziniai asmenys prižiūri ir saugo jiems nuosavybės teise, nuomos, panaudos ar kitais pagrindais valdomoje melioruotoje žemėje esančius melioracijos statinius. Tikrina išduotų statinių naudojimo sąlygų vykdymą, teikia technines konsultacijas;

Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus nuostatuose ir specialistų funkcijų aprašymuose plačiai aprašomos funkcijos, kurios turėtų būti atliekamos ir tai skyriaus darbuotojams suteikia pakankami teisių ir galimybių kontroliuoti panaudos pagrindais perduoto turto rezultatyvų panaudojimą, valdymą ir disponavimą juo.

Įvertinus audito metu nustatytus dalykus - dėl turto suteikimo panaudos pagrindais tvarkos aprašo patvirtinimo, dėl savivaldybės tarybos ir administracijos direktoriaus priimtų sprendimų ir įsakymų turto panaudos klausimais atitikimo teisės aktams, dėl panaudos gavėjų sutartinių įsipareigojimų vykdymo, dėl perduoto turto inventorizacijos, darytina išvada, kad Savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus specialistai skyrė nepakankamą dėmesį savo funkcijų atlikimui:

- neužtikrino, kad panaudos gavėjai laikytųsi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme[37] 14 str. 4 d. nustatyto reikalavimo, pateikti rašytinius įsipareigojimus panaudos sutartyje numatytomis sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti. 2018 metais sudarė panaudos sutartį su Birštono vaikų lopšeliu – darželiu „Vyturėlis“; pratęsė su Nemajūnų bendruomene Santalka, negavęs rašytinių panaudos gavėjų įsipareigojimų.
- nepakankamai kontroliavo kaip panaudos gavėjai vykdo sutartinius įsipareigojimus: ar visi draudžia nekilnojamąjį turtą, ar laiku įregistruoja VĮ Nekilnojamojo turto registre.
- Birštono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašas, naujai patvirtintas papildant Valstybės ir savivaldybių turto

---

[36] Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus nuostatai, patvirtinti Birštono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. AV-259.

[37] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais)

valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme[38] nurodytu pakeitimu tik 2018 m. balandžio 30 d.[39] Panaudos gavėjai privalo pateikti turto valdytojui ataskaitą. Audito metu nustatyta, kad ataskaitos už 2016, 2017 m. nebuvo pateiktos.

Netinkamai kontroliuojant, ar panaudos gavėjai vykdo sutartinius įsipareigojimus, ne visais atvejais tinkamai vykdomi Savivaldybės tarybos sprendimai, panaudos sutarčių nuostatos, egzistuoja rizika, kad, įvykus draudiminiam įvykiui ar pasibaigus panaudos sutarties terminui, grąžinamam Savivaldybės turto atkūrimui prireiks papildomų Savivaldybės biudžeto lėšų. Be to, nekilnojamųjų daiktų panaudos sutartys, sudarytos ilgesniam kaip vienerių metų terminui, prieš trečiuosius asmenis gali būti panaudotos tik įregistravus jas viešame registre[40].

Mūsų nuomone, patvirtintos panaudos sutarčių vykdymo vidaus kontrolės procedūros padėtų Savivaldybės administracijai kontroliuoti, ar panaudos gavėjai vykdo panaudos sutarties nuostatas, o tai leistų ekonomiškiau, efektyviau ir racionaliau valdyti panaudos teise perduotą Savivaldybės turtą.

Įvertinus audito metu nustatytus dalykus darytina išvada – turto panaudos organizavimas ir panaudos sandoriai ne visais atvejais užtikrina visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principų laikymąsi, nes ne visi sprendimai perduotą turtą neatlygintinai naudotis yra pagrįsti, panaudos gavėjams keliami nepakankami reikalavimai, nesilaikoma sutarčių galiojimo terminų, nevykdomi šalių įsipareigojimai, nepakankama panaudos sutarčių kontrolė.

REKOMENDACIJOS

Birštono savivaldybės administracijos direktoriui rekomenduojame:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme 14 str. 1 d. nuostatomis, inicijuoti sprendimą dėl 2014 m. rugsėjo 30 d. panaudos sutarties Nr. (11.18)-IS-262 nutraukimo su UAB „Birštono šiluma“.
2. Užtikrinti, kad panaudos gavėjai laikytųsi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme 14 str. 4 d. nustatyto reikalavimo, pateikti rašytinius įsipareigojimus panaudos sutartyje numatytomis sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti.
3. Užtikrinti, kad panaudos gavėjai vykdytų sutartinius įsipareigojimus, numatytus panaudos sutartyse (apdraustų turtą, įregistruotų VĮ Nekilnojamojo turto registre).
4. Inicijuoti panaudos sutarties nutraukimą su VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centru dėl Birštono vienkiemio medicinos punkto nenaudojamų patalpų.
5. Užtikrinti ir kontroliuoti, kad panaudos gavėjai teiktų ataskaitas apie turto valdymą ir naudojimą, kaip tai reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 9 p. nuostata.
6. Patikslinti 2015 m. liepos 27 d. sudarytos panaudos sutarties Nr. (11.18)-IS-170 su VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centru perduotos „Vaistinės patalpų“ įsigijimo vertę.
7. Peržiūrėti ir patikslinti anksčiau sudarytas panaudos sutartis bei imtis priemonių, kad jos atitiktų teisės aktų reikalavimus.
8. Įpareigoti atsakingus asmenis, kad panaudos sutartys, būtų atnaujinamos ir pratęsiamos arba nutraukiamos laiku, o ne pasibaigus panaudos sutarties terminui.
9. Siekiant ekonomiškiau, efektyviau ir racionaliau valdyti panaudos teise perduotą Savivaldybės turtą patvirtinti panaudos sutarčių vykdymo vidaus kontrolės procedūras.

---

[38] Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (2016-10-11 įstatymo XII-2678 (pakeitimas, įsigalioję nuo 2016 m. spalio 21 d.)

[39] Birštono savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. TS-50

[40] Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.478, 6.629 straipsniai.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priimti veiksmai / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1	2	3	4
Birštono savivaldybės administracija			
1.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme 14 str. 1 d. nuostatomis, inicijuoti sprendimą dėl 2014 m. rugsėjo 30 d. panaudos sutarties Nr. (11.18)-IS-262 nutraukimo su UAB „Birštono šiluma“.	Bus rengiami dokumentai dėl sutartyje numatytų turtinių vienetų perdavimo į UAB „Birštono šiluma“ kapitalą	Iki 2019-12-31
2.	Užtikrinti, kad panaudos gavėjai laikytųsi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme 14 str. 4 d. nustatyto reikalavimo, pateikti rašytinius įsipareigojimus panaudos sutartyje numatytomis sąlygomis panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti.	Bus nagrinėjama kiekviena panaudos sutartis ir nustatoma ar Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 4 d. numatyta nuostata „panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio materialiojo turto remontui atlikti“ yra aptarta sutartyse.	Iki 2019-12-31
3.	Užtikrinti, kad panaudos gavėjai vykdytų sutartinius įsipareigojimus, numatytus panaudos sutartyse (apdraustų turtą, įregistruotų VĮ Nekilnojamojo turto registre).	Bus patikrinama panaudos sutarčių įregistravimo NTR-e faktas ir dėl tų sutarčių, kurios neįregistruotos NTR-e, panaudos gavėjai pakartotinai įspėti dėl sutartinių sąlygų pažeidimų ir sutartyse numatytų pasekmių	Iki 2019-07-31
4.	Inicijuoti panaudos sutarties nutraukimą su VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centru dėl Birštono vienkiemio medicinos punkto nenaudojamų patalpų.	Pakartotinai bus kreipiamasi į viešąją įstaigą Birštono pirminės sveikatos priežiūros centrą dėl medicinos punkto Birštone, Birštono g. 14, reikalingumo pagrindimo pateikimo	Iki 2019-06-28
5.	Užtikrinti ir kontroliuoti, kad panaudos gavėjai teiktų ataskaitas apie turto valdymą ir naudojimą, kaip tai reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 9 p. nuostata.	Per 4 mėn. kalendoriniams metams pasibaigus negavus panaudos gavėjų ataskaitų, numatytų Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 str. 9 d., bus rengiami Savivaldybės tarybos sprendimų projektai dėl panaudos sutarčių nutraukimo	Iki 2019-06-28

		dėl suračių sąlygų pažeidimų.	
6.	Patikslinti 2015 m. liepos 27 d. sudarytos panaudos sutarties Nr. (11.18)-IS-170 su VšĮ Birštono pirminės sveikatos priežiūros centru perduotos „Vaistinės patalpų“ įsigijimo vertę.	Šiuo metu atliekama pastato Birštone, Jaunimo g. 8, dalių rekonstravimo verčių analizė ir po galutinio statybos užbaigimo akto pasirašymo bus apskaitomas vienas turtinis vienetas, kurio įsigijimo vertė bus suformuojama iš buvusių dviejų dalių įsigijimo verčių ir tų dalių atliktų rekonstravimo ir projektavimo bei kt. sutarčių pagrindu sukurtų verčių	Iki 2019-09-30
7.	Peržiūrėti ir patikslinti anksčiau sudarytas panaudos sutartis bei imtis priemonių, kad jos atitiktų teisės aktų reikalavimus.	Peržiūrėsime visas panaudos sutartis	Iki 2019-07-31
8.	Įpareigoti atsakingus asmenis, kad panaudos sutartys, būtų atnaujinamos ir pratęsiamos arba nutraukiamos laiku, o ne pasibaigus panaudos sutarties terminui.	Sugriežtinsime panaudos sutarčių kontrolę – įpareigojimai pagal šios lentelės 9 punktą	Nuolat
9.	Siekiant ekonomiškiau, efektyviau ir racionaliau valdyti panaudos teise perduotą Savivaldybės turtą, patvirtinti panaudos sutarčių vykdymo vidaus kontrolės procedūras.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinsime panaudos sutarčių vykdymo vidaus kontrolės tvarką	Iki 2019-07-31

Plano sudarymo paaiškinimas:
1-2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;
3-4 lenteles stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas

Savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė

Vyriausioji specialistė Danutė Levanauskaitė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Savivaldybės turto, perduoto valdyti kitiems subjektams panaudos teise, valdymo ir naudojimo vertinimas“
Priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti, ar Birštono savivaldybės administracija užtikrina efektyvų ir racionalų Birštono savivaldybės turto perduoto valdyti kitiems subjektams panaudos teise, valdymą ir naudojimą, ar užtikrina minėto turto priežiūros kontrolę.

Audituojamas subjektas - Birštono savivaldybės administracija – institucija valdanti turtą ir atsakinga už Birštono savivaldybės tarybos sprendimų ir sutarčių, dėl turto perdavimo panaudos pagrindais, parengimą, įgyvendinimą ir kontrolę.

Audituojamas laikotarpis - 2018 metai. Analizuojant nustatytas klaidas, tendencijas ir pokyčius panaudoti ankstesnių metų duomenys.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Metodai	Tikslai
1.	Dokumentų peržiūra. Nagrinėti Savivaldybės administracijos pateikti dokumentai, Nekilnojamojo turto registro duomenys. Interneto svetainėje www.birstonas.lt rinkti Savivaldybės tarybos sprendimai susiję su Savivaldybės turto perdavimu panaudos pagrindais.	Nustatyti tiriamas visumas. Įvertinti, ar panaudos gavėjai atitinka subjektui keliamus reikalavimus. Nustatyti, ar pateikia visus privalomus dokumentus. Ar panaudos gavėjai savo lėšomis atlieka nekilnojamojo turto einamąjį ir statinio kapitalinį remontą. Ar nustatytais terminais panaudos sutartis įregistruojama Nekilnojamojo turto registre,
2.	Apklausa. Subjektų, sudariusių ilgalaikio turto panaudos sutartis.	Nustatyti, ar savivaldybės turtas yra apdraustas.
3.	Pokalbis. Su Savivaldybės administracijos specialistais.	Išsiaiškinti: 1) kokia Savivaldybės administracijos vidaus kontrolė panaudos teise perduoto turto valdymo srityje, kaip veikia panaudos sutarčių vykdymo vidaus kontrolės procedūros; 2) ar naudojamos informacinės sistemos turto valdyme.
4.	Imčių tyrimas: Atrinktų vienetų (pavyzdžių) tyrimas. Naudotos trys visumos: 1) subjektų, sudariusių panaudos sutartis; 2) subjektų, sudariusių ilgalaikio turto	Pagrįstiems apibendrinimams gauti: 1) ar tinkamai Savivaldybės turtas perduotas panaudos pagrindais subjektams; 2) ar Savivaldybės turto panaudos gavėjai vykdo įsipareigojimus.

	panaudos sutartis; 3) subjektų, sudariusių nekilnojamo turto panaudos sutartis.	